

Uzasadnienie

W związku z dyspozycją § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespołonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mirosławiec PLB320045, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

W szczególności, uwagi Ministra Środowiska dotyczyły następujących kwestii:

- 1) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Mirosławiec, w odniesieniu do przedmiotów ochrony 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion Potamion*, 1166 traszka grzebieniasta, nałożono na Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska następujące obowiązki: oceny eksperckiej, oszacowania określonych wskaźników, inwentaryzacji siedliska, monitoringu stanu siedliska. Wskazano, że działalność Inspekcji Ochrony Środowiska jest regulowana ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686, z późn. zm.), ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.) oraz aktami wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustaw. Wszelkie uregulowania w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nakładające na wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska obowiązki niewynikające z ww. przepisów nie mają podstawy prawnej. W związku z powyższym ww. organy nie mogą być wskazywane jako podmioty odpowiedzialne za ww. zadania, polegające m.in. na edukacji lokalnej społeczności, monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony lub wody w celu realizacji zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, ochrony czynnej. Warto dodać, że w celu określenia stanu ochrony przedmiotów ochrony zależnych od wód, w przypadku istnienia danych Państwowego Monitoringu Środowiska, wskazane jest wykorzystywanie danych zebranych przez ww. organy. Ponadto, należy wskazać, że zastosowane w jednym z ww. działań ochronnych odesłanie do elementów z rozporządzenia Ministra Środowiska jest nieprecyzyjne i nie pozwala ustalić zakresu wyznaczonego monitoringu. W działaniach ochronnych powinno się w sposób jednoznaczny wskazać zakres planowanego monitoringu określając poszczególne jego elementy.

Sposób uwzględnienia uwagi: Usunięto Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z listy podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie ww. zadań. Jako podmiot odpowiedzialny wskazano Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie.

- 2) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Mirosławiec, w odniesieniu do przedmiotów ochrony 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion Potamion*, 4030 suche wrzosowiska, 6120 ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe, 6410 zmienneo-wilgotne łąki trzęślicowe, 7110

torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska, 9110 kwaśne buczyny, 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe, 1166 traszka grzebieniasta, 1188 kumak nizinny, 1337 bóbr europejski, 2647 żubr, nałożono na placówki naukowe i organizacje pozarządowe, zarządzających jeziorem Wąski Bytyń następujące obowiązki: monitoringu stanu siedliska, inwentaryzacji siedliska, ochrony przed antropopresją poprzez minimalizację wpływu na środowisko wędkarzy łowiących na jeziorze, inwentaryzacji gatunku i oceny siedliska, monitoringu stanu populacji, zabezpieczenia przed kolizją żubra, działań edukacyjnych dla społeczności lokalnej i administracji publicznej. W przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) w planie zadań ochronnych należy określić podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki, wynikające z ww. ustawy. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody w określaniu podmiotów zobowiązanych do realizacji działań wynikających z planu zadań ochronnych, ponieważ przy opracowywaniu tego dokumentu należy mieć również na uwadze inne unormowania powszechnie obowiązujące, w szczególności zasady i przepisy Konstytucji RP. Należy wskazać, iż zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, oraz wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I FSK 88/11), jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w planie zadań ochronnych - akcie prawa miejscowego, w działaniach ochronnych m.in. na właścicieli i użytkowników gruntów, innych użytkowników lasów, Spółkę Wodną Szczecinek, właścicieli lasów niepaństwowych, placówki naukowe i organizację pozarządową, spółki z o.o., będące podmiotami prywatnymi, nałożono określone obowiązki. Przedstawione rozwiązanie należy uznać za niezgodne z konstytucyjnymi unormowaniami. Ponadto, stanowi ono przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z której nie wynika możliwość uregulowania w planie zadań ochronnych sytuacji prawnej podmiotów prywatnych, w tym ich obowiązków. Warto dodać, że na zasadach określonych w art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru ale wyłącznie na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000

Sposób uwzględnienia uwagi: Zmieniono zapis według wskazań MŚ. Jako podmiot odpowiedzialny za ww. zadania wskazano Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie.

- 3) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Miroslawiec, w odniesieniu do przedmiotu ochrony 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska, ustanowiono działanie ochronne polegające na niestosowaniu nawozów naturalnych i mineralnych w pasie przylegającym do torfowisk. Przedstawione działania faktycznie stanowią zakazy. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć

integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze Natura 2000 wynikają z mocy prawa. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Warto dodać, że zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody możliwe jest dostosowanie działalności rybackiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w sposób i na zasadach określonych w tym przepisie. Jednak wyłączenia określonego jeziora z użytkowania rybackiego nie można uznać za ustanowienie ww. ograniczenia, ale za zakaz, ponieważ niweczy istotę działalności rybackiej, a nie prowadzi do jej modyfikacji. Należy podkreślić, że w odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, które są objęte ochroną gatunkową, zgodnie z art. 52 ust. 1 w zw. z art. 48 i 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, są ustanowione na mocy rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska określone zakazy, w tym dotyczące umyślnego płoszenia i niepokojenia. Dlatego, gdy dla danego przedmiotu ochrony określone zakazy wynikają z ww. przepisów, nie powinno się ich powtarzać w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: przeredagowano zapis dotyczący ochrony siedliska przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych. Ponieważ są to zadania z zakresu gospodarki rolnej, wskazano działania ochronne obligatoryjne i fakultatywne, polegające m.in. na stosowaniu ograniczonego poziomu nawożenia (do 60 kgN/ha) na trwałych użytkach zielonych i gruntach ornych położonych do 100 m od siedliska, oraz na utrzymaniu i odtwarzaniu stref wyłączonych z nawożenia w odległości do 20 m od granic pól siedliska. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie zadania wskazano właścicieli lub posiadaczy gruntu w sąsiedztwie torfowiska, działających na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, RDOŚ w Szczecinie.

- 4) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Mirosławiec ustanowiono działanie polegające na tym, że w razie modernizacji drogi należy uwzględnić w projekcie istnienie korytarza ekologicznego do przemieszczania bezkolizyjnego. Przedstawione działania faktycznie określają warunki realizacji przyszłych inwestycji oraz działań i nie można ich uznać za działania ochronne, które ustanawiają zadania mające prowadzić do ochrony przedmiotów ochrony. W związku z powyższym nie można takich zadań ustanawiać w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Właściwa realizacja inwestycji mogących oddziaływać na obszar Natura 2000 jest zapewniona poprzez przeprowadzenie dla ww. przedsięwzięć oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, o której mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.), w szczególności w jej art. 96 ust. 1.

Sposób uwzględnienia uwagi: Przeredagowano i rozszerzono zapis dla przedmiotu ochrony, dotyczący działań ochronnych w zakresie zabezpieczenia przed kolizją. Wskazano na konieczność opracowania i wprowadzenia za porozumieniem stron rozwiązań zmniejszających ryzyko kalectwa lub śmierci zwierząt poprzez: ukierunkowanie przemieszczania się zwierząt, montaż interaktywnych znaków ostrzegawczych, liniowy pomiar prędkości, ocenę kolizyjności i wytypowanie newralgicznych miejsc przekraczania dróg przez zwierzęta. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie tych zadań wskazano Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Szczecinie, działającą na podstawie porozumienia zawartego z Zachodniopomorskim Zarządem Dróg Wojewódzkich w Chojnie.

- 5) W załączniku nr 6 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Mirosławiec ustanowiono wskazanie do zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec polegające na przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko przed przystąpieniem do eksploatacji kruszyw na obszarze między Bronikowem i Próchnowem. Należy wskazać, że wprowadzenie przedstawionych wskazań do zmian do dokumentów planistycznych prowadziłoby do powtórzenia lub modyfikacji przepisów ustawowych w aktach prawnych, w szczególności do bezprawnej modyfikacji procedury ocen oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Warto dodać, że procedura ocen oddziaływania na obszar Natura 2000 została normatywnie określona w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w szczególności w jej art. 96 ust. 1. Dlatego nie powinno się bezpodstawnie w nią ingerować poprzez m.in. wyznaczanie a priori inwestycji, dla których wymagane będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto zapis dotyczący konieczności przeprowadzenia ooś przed przystąpieniem do eksploatacji kruszyw na wspomnianym obszarze. Jednocześnie umieszczono w załączniku nr 2 (według pierwotnej numeracji – załączniku nr 6), wskazanie do umieszczenia w dokumencie planistycznym informacji o lokalizacji stanowisk siedlisk i gatunków, będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, oraz o obowiązku ich ochrony przed zagrożeniami wewnętrznymi i zewnętrznymi, jak również zapisu iż przedsięwzięcia lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru Natura 2000 lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na powierzchnię, liczebność ani stan siedlisk przyrodniczych oraz liczebność i stan populacji gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000. Uaktualniono podaną podstawę prawną dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mirosławiec.

- 6) W § 8 zarządzenia wskazano, iż akt wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).

Sposób uwzględnienia uwagi: w aktualnie procedowanym projekcie zarządzenia nie podano już miejsca ogłoszenia aktu.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- 1) W załączniku nr 2 do zmiany zarządzenia, zawierającym wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Mirosławiec PLH320045, wprowadzono następujące zmiany:
 - dodano wskazania dla dokumentów planistycznych gminy Tuczo. Wskazania te dotyczą umieszczenia w dokumencie planistycznym informacji o lokalizacji stanowisk siedlisk i gatunków, będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, oraz o obowiązku ich ochrony przed zagrożeniami wewnętrznymi i zewnętrznymi, jak również zapisu iż przedsięwzięcia lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru Natura 2000 lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na powierzchnię, liczebność ani stan siedlisk przyrodniczych oraz liczebność i stan populacji gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 9 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk i gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, możliwość udziału w pracach związanych z opracowywaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych.

Informację o zamiarze przystąpienia do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości pismem z dnia 12.08.2015 r., znak PK.6320.18.2015.BG, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 12 sierpnia 2015 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – NASZ DZIENNIK, opublikowane w dniu 17 sierpnia 2015 r.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i ust. 9 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000, możliwości udziału w pracach związanych z opracowaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych, poprzez powiadomienie tych podmiotów o możliwości zgłaszania uwag oraz wniosków do przygotowanego projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO (zawiadomienie z dnia 9 listopada 2016 r., znak: WOPN-ON.6320.13.2016.RCh).

W wyniku tego etapu procedury, wpłynęły 3 pisma zawierające 13 uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów:

- 1) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile;
- 2) Klub Przyrodników;
- 3) Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie.

Natomiast o braku uwag do projektu dokumentu poinformowały:

- 1) Generalna Dyrekcja Ochrony środowiska;
- 2) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Ich zestawienie wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione zawarto w poniższej tabeli.

1.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	<p>Oдноśnie siedliska przyrodniczego 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>:</p> <p>– pkt. 2, kolumna zakres prac/częstotliwość lub termin, dopisać: „... z wyłączeniem istniejącej infrastruktury drogowej i przeciwpożarowej”</p> <p>– pkt. 3, kolumna obszar wdrażania, zmienić powierzchnię z 32,30 na 32,73 ha.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>– Zgodnie z pierwszą uwagą dodano wnioskowany zapis do treści działania dotyczącego ochrony barier biogeochemicznych dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>.</p> <p>– Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wypełniając zapisy zarządzenia, zaplanował działanie polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Działanie będzie realizowane w ramach projektu finansowanego ze środków zewnętrznych. W zależności od wyników inwentaryzacji aktualizowany będzie Standardowy Formularz Danych, w którym m.in. określana jest powierzchnia siedlisk.</p> <p>Ponieważ obszar wdrażania w obrębie Jeziora Okuninek, jednoznacznie wskazuje na miejsce realizacji działania, wykreślono podaną w nawiasie wartość 32,30 ha, z uwagi na rozbieżne powierzchnie siedliska 3150 podane w dokumentacji PZO oraz wynikające z weryfikacji LP.</p>
2.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	<p>Oдноśnie siedliska przyrodniczego 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i>, <i>Pohlio Callunion</i>, <i>Calluno-Arctostaphylion</i>):</p> <p>– zaktualizować adresy leśne zgodnie z przesłaną tabelą,</p> <p>– zaktualizować występowanie siedliska zgodnie z wynikami weryfikacji.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>– Zgodnie z pierwszą uwagą zaktualizowano adresy leśne, podając w przypisie obowiązujący Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2016-2025.</p> <p>– Wg przedstawionej informacji dotyczącej wyników weryfikacji, siedlisko 4030 zostało potwierdzone w 4 wydzieleniach leśnych, na powierzchni 2,66 ha. Z uwagi na rozbieżne powierzchnie siedliska 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i>, <i>Pohlio Callunion</i>, <i>Calluno-Arctostaphylion</i>) podane w dokumentacji PZO oraz wynikające z weryfikacji LP (w nowym PUL zmianie uległy kontury wydzieleni i ich powierzchnie),</p>

		<p>usunięto podaną w nawiasie wartość 8,42 ha. Przy czym do uaktualnionych wydzieleń leśnych, we wszystkich działaniach, dodano treść o brzmieniu: „wszystkie płaty siedliska w wydzieleniach”.</p> <p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wypełniając zapisy zarządzenia, planuje realizację monitoringu stanu siedliska (powierzchni oraz struktury i funkcji). Po uzyskaniu wyników monitoringu, przy jednoczesnym wykorzystaniu weryfikacji LP, będzie możliwa aktualizacja Standardowego Formularza Danych oraz dokonanie ewentualnej zmiany zarządzenia w zakresie obszaru wdrażania działań adresowanych do siedliska 4030.</p>
3.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	<p>Odnosnie siedliska przyrodniczego 6120: <i>Usunąć zapisy, nie potwierdzono występowania podczas weryfikacji przeprowadzonej przez firmę KRAMEKO sp. z o.o. Sprawa siedliska 6120 poruszana była pismem ZG.7210.8.2015.MD z dnia 25.09.2016 oraz 06.11.2015r.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Autorzy dokumentacji pzo w trakcie wizji terenowej stwierdzili na północ od miejscowości Hanki niewielkie powierzchniowo, kadłubowe płaty siedliska 6120 oraz dokonali oceny wskaźników według wytycznych do prowadzenia monitoringu siedlisk przyrodniczych (U1-FV). Ponadto zidentyfikowali zagrożenie polegające na niszczeniu siedliska przez użytkowanie quadów. W związku z tym w zał. 5 zaplanowano odpowiednie działania dla tej lokalizacji płatu. Istnieje prawdopodobieństwo, iż podczas weryfikacji LP nie odnaleziono płatu z powodu możliwych trudności w identyfikacji płatu siedliska o tak małej powierzchni. Dlatego też w kolumnie „Obszar wdrażania” usunięto podaną w nawiasie przybliżoną powierzchnię (ok. 0,5 ha) powierzchni siedliska oraz zapis „Obszar na północ od wsi Hanki” przeformułowano na „działka nr 8305/4 obr. Hanki gm. Mirosławiec”. Natomiast w działaniu dotyczącym monitoringu wskazano również wytypowane płaty po uzupełnieniu stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.</p> <p>Według dokumentacji planu zadań ochronnych stopień rozpoznania siedliska 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) w obszarze jest słaby i w związku z tym wymagający przeprowadzenia inwentaryzacji, obejmującej cały obszar Natura 2000. Zatem nie wykluczona jest obecność innych płatów siedliska poza wskazanym w zarządzeniu „obszarem na północ od wsi Hanki”. Wypełniając zapisy zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, w ramach projektu finansowanego ze środków zewnętrznych, w najbliższych latach będzie realizował działanie polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy. Po uzyskaniu wyników inwentaryzacji, przy wykorzystaniu weryfikacji LP, będzie możliwa aktualizacja Standardowego Formularza Danych oraz dokonanie ewentualnej zmiany zarządzenia w zakresie obszaru wdrażania działań adresowanych do siedliska 6120, bądź w przypadku nie potwierdzenia siedliska w obszarze – złożenie wniosku o usunięcie siedliska z listy przedmiotów ochrony.</p>
4.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	<p>Odnosnie siedliska przyrodniczego 6410 Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaktualizować adresy leśne zgodnie z przesłaną tabelą, – zaktualizować występowanie siedliska zgodnie z wynikami weryfikacji, – niejasny jest zapis rozgraniczający działania obligatoryjne i fakultatywne (pkt 1 koszenie).
	Sposób rozpatrzenia	<p>Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych stan rozpoznania siedliska 6410 Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) w obszarze jest przeciętny i w związku z tym wymagający przeprowadzenia inwentaryzacji, obejmującej cały obszar Natura 2000. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wypełniając zapisy zarządzenia, zaplanował działanie polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Działanie będzie realizowane w ramach projektu finansowanego ze środków</p>

		<p>zewnątrznych.</p> <p>Autorzy dokumentacji pzo w trakcie wizji terenowej stwierdzili występowanie w wydzieleniach leśnych 270 a, 271 a oraz 271 d (wg PUL 2016-2025: 468 a, 469 a, 469 d) zbiorowisk z trzęślicą modrą, z domieszką situ skupionego i situ rozpięzłego, z liczny śmiałkiem darniowym oraz wkraczającym trzcinnikiem piaskowym, przy jednoczesnym braku innych gatunków typowych dla tego siedliska. Dlatego też uznając weryfikację LP, usunięto działanie polegające na koszeniu (nie potwierdzono występowania siedliska 6410 w wydzieleniach leśnych 270 a, 271 a oraz 271 d), natomiast pozostawiono działania z zakresu monitoringu i uzupełnienia stanu wiedzy. W kolumnie „obszar wdrażania” wpisano „płaty siedliska wytypowane po uzupełnieniu stanu wiedzy”. Z kolei wydzielanie 271 d (wg PUL 2016-2025: 469 d), gdzie stwierdzono występowanie siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>) dodano do działań polegających na usuwaniu krzewów i podrośtu drzew oraz do monitoringu – adresowanych do tego przedmiotu ochrony.</p>
5.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	<p>Odnosnie siedliska przyrodniczego 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaktualizować adresy leśne zgodnie z przesłaną tabelą, – zaktualizować występowanie siedliska zgodnie z wynikami weryfikacji.
	Sposób rozpatrzenia	<ul style="list-style-type: none"> – Zgodnie z pierwszą uwagą zaktualizowano adresy leśne, podając w przypisie obowiązujący Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2016-2025. – Z uwagi na rozbieżne powierzchnie siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>) podane w dokumentacji PZO oraz wynikające z weryfikacji LP (w nowym PUL zmianie uległy kontury wydziałów i ich powierzchnie), usunięto podane w nawiasie wartości 13,90 ha oraz 9,27 ha. Przy czym do uaktualnionych wydziałów leśnych, we wszystkich działaniach, dodano treść o brzmieniu: „wszystkie płaty siedliska w wydzielaniach”. Z 4 wydziałów wymienionych w zarządzeniu, w ramach weryfikacji LP siedlisko potwierdzono w 3 wydzielaniach. <p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wypełniając zapisy zarządzenia, planuje realizację monitoringu stanu siedliska (powierzchni oraz struktury i funkcji). Po uzyskaniu wyników monitoringu, przy wykorzystaniu weryfikacji LP, będzie możliwa aktualizacja Standardowego Formularza Danych oraz dokonanie kolejnej zmiany zarządzenia w zakresie obszaru wdrażania działań adresowanych do siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>).</p>
6.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	<p>Odnosnie siedliska przyrodniczego 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaktualizować adresy leśne zgodnie z przesłaną tabelą, – zaktualizować występowanie siedliska zgodnie z wynikami weryfikacji.
	Sposób rozpatrzenia	<ul style="list-style-type: none"> – Zgodnie z pierwszą uwagą zaktualizowano adresy leśne, podając w przypisie obowiązujący Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2016-2025. – Z uwagi na rozbieżne powierzchnie siedliska 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>) podane w dokumentacji PZO oraz wynikające z weryfikacji LP, usunięto podaną w nawiasie wartość 17,91 ha. Przy czym do uaktualnionych wydziałów leśnych, we wszystkich działaniach, dodano treść o brzmieniu: „wszystkie płaty siedliska w wydzielaniach leśnych”. Z 5 wydziałów wymienionych w zarządzeniu, w ramach weryfikacji LP siedlisko potwierdzono w 1 wydzielaniu. <p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wypełniając zapisy</p>

		zarządzenia, planuje realizację monitoringu stanu siedliska (powierzchni oraz struktury i funkcji). Po uzyskaniu wyników monitoringu, przy wykorzystaniu weryfikacji LP, będzie możliwa aktualizacja Standardowego Formularza Danych oraz dokonanie kolejnej zmiany zarządzenia w zakresie obszaru wdrażania działań adresowanych do siedliska 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>).
7.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	Odnośnie siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe: – zaktualizować adresy leśne zgodnie z przesłaną tabelą, – zaktualizować występowanie siedliska zgodnie z wynikami weryfikacji,
	Sposób rozpatrzenia	– Zgodnie z pierwszą uwagą zaktualizowano adresy leśne, podając w przypisie obowiązujący Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2016-2025. – Z uwagi na rozbieżne powierzchnie siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe podane w dokumentacji PZO oraz wynikające z weryfikacji LP, usunięto podaną w nawiasie wartość 35,60 ha. Przy czym do uaktualnionych wydzieleni leśnych, we wszystkich działaniach, dodano treść o brzmieniu: „wszystkie płaty siedliska w wydzieleniach”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wypełniając zapisy zarządzenia, planuje realizację monitoringu stanu siedliska (powierzchni oraz struktury i funkcji). Po uzyskaniu wyników monitoringu, przy wykorzystaniu weryfikacji LP, będzie możliwa aktualizacja Standardowego Formularza Danych oraz dokonanie kolejnej zmiany zarządzenia w zakresie obszaru wdrażania działań adresowanych do siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe.
8.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	Odnośnie przedmiotu ochrony: traszki grzebieniastej (kod 1166) – <i>dopisać RDOŚ w Szczecinie</i> .
	Sposób rozpatrzenia	Do podmiotu odpowiedzialnego za działanie o brzmieniu: „Opracowanie kompromisowego rozwiązania między utrzymaniem właściwych warunków hydrologicznych koniecznych dla użytkowania terenu, a zachowaniem wartości przyrodniczej siedliska odpowiedniego dla gatunku; niedopuszczenie do zasypywania, składowania śmieci, gruzu i odpadów oraz wylewania ścieków.” Dodano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.
9.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	Odnośnie przedmiotu ochrony: kumaka nizinnego (kod 1188) – <i>zaktualizować adresy leśne zgodnie z przesłaną tabelą</i> .
	Sposób rozpatrzenia	Zgodnie z uwagą zaktualizowano adresy leśne, podając w przypisie obowiązujący Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2016-2025.
10.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile	
	Treść uwagi	Odnośnie przedmiotu ochrony: bobra europejskiego (kod 1337) – <i>zaktualizować adresy leśne zgodnie z przesłaną tabelą</i> .
	Sposób rozpatrzenia	Zgodnie z uwagą zaktualizowano adresy leśne, podając w przypisie obowiązujący Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2016-2025.
11.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Działanie ochronne „Utrzymywanie i odtwarzanie stref wyłączonych z nawożenia w odległości do 20 m od granic płatów siedliska 7140” powinno być obligatoryjne, a nie</i>

		<i>fakultatywne.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Działanie ochronne polegające na wyłączeniu z nawożenia stref o szerokości 20 m od granic płątów siedliska 7140 zostało zakwestionowane przez Ministra Środowiska w piśmie z dnia 15 lipca 2015 r. znak: DP-074-118/24442/14/JJ, poprzez uznanie tak sformułowanego działania jako uchybienie, które wymaga zmiany zarządzania we własnym zakresie. Nie podjęcie stosownych działań przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, spowodowałoby zatwierdzenie zarządzania nadzorczego w sprawie uchylenia kontrolowanego aktu prawa miejscowego. Jedynym możliwym rozwiązaniem było wprowadzenie treści działania do grupy działań fakultatywnych.
12.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Wskazania do zmiany studiów i planów powinny obejmować w szczególności wykluczenie przeznaczania terenów (w szczególności między Próchnowem a Bronikowem) do eksploatacji kruszyw.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uzupełniono zmieniający zał. 6 o podniesione kwestie, poprzez wprowadzenie do wskazań dla Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Mirosławiec następującego zapisu: „ <i>W dokumencie należy umieścić zapisy o konieczności utrzymania w niepogorszonym stanie płątów siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), w tym utrzymanie prawidłowego, zbliżonego do warunków naturalnych, uwodnienia siedliska hydrogenicznego, poprzez utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów rolnych zawierających się pomiędzy Próchnowem a Bronikowem i tym samym nie przeznaczanie tych gruntów na inne cele (m.in. na zabudowę, eksploatację kruszyw naturalnych).</i> ”
13.	Podmiot zgłaszający: Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie	
	Treść uwagi	<i>Wniosek o wprowadzenie zapisu: „Osiągnięcie celu działań ochronnych nie może prowadzić do pogorszenia stosunków wodnych na gruntach przyległych spowodowane piętrzeniem wód wykonywanym przez bobry na ujściach z jezior”.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zgłoszona uwaga nie wywołuje konieczności zmian w dokumencie. Ponadto złożona uwaga jest nieprecyzyjna, bowiem nie określono do którego odnosi się działania w zał. 1 (zmieniający zał. 5). Ponadto jedynymi działaniami skierowanymi do bobra <i>Castor fiber</i> , stanowiącego przedmiot ochrony są działania z zakresu monitoringu stanu populacji oraz uzupełnienia stanu wiedzy.
14.	Podmiot zgłaszający: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
	Treść uwagi	Brak uwag do projektu zarządzenia
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.
15.	Podmiot zgłaszający: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
	Treść uwagi	Informacja, iż obszar Natura 2000 Mirosławiec PLH320045 położony jest poza obszarem działania RZGW w Szczecinie.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.

Poza ww. zmianami, urealniono terminy wykonania działań z zakresu ochrony czynnej, monitoringu oraz uzupełnienia stanu wiedzy, adresowanych do przedmiotów ochrony: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6410 Zmienno-

wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*, 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*.

W toku dalszych konsultacji, w dniu 25 maja 2017 r. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska złożyła następujące uwagi:

- 1) Uwaga do działań ochronnych, zaplanowanych dla gatunku 1337 *Castor fiber* bóbr – *kBóbr nie jest przedmiotem ochrony obszaru – przy ustanawianiu pzo dla obszaru Mirosławiec w maju 2014 r. mimo uwagi GDOŚ, że bóbr nie jest przedmiotem ochrony obszaru w zarządzeniu wymieniono go jako przedmiot ochrony. Od tamtego czasu sdf nie uległ zmianie, gdyż nie było wniosku RDOŚ o zmianę sdf. W związku z powyższym przy obecnej zmianie zarządzenia dot. pzo dla niniejszego obszaru bóbr powinien być usunięty z załączników, w których określono zagrożenia, cele i działania ochronne.*

Sposób rozpatrzenia uwagi: Ponieważ zgodnie z aktualnym SDF dla obszaru Natura 2000 Mirosławiec PLH320045, 1337 *Castor fiber* bóbr nie jest przedmiotem ochrony (ocena D), należało wykreślić gatunek z procedowanej zmiany zarządzenia.

- 2) Uwaga do wykreślonego działania ochronnego dla siedliska 6410 Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) – *Niezrozumiale jest zaniechanie koszenia siedliska skoro zgodnie z ustanowionym pzo dla tego obszaru brak koszenia jest najważniejszym zagrożeniem siedliska 6410 w obszarze Mirosławiec.*

Sposób rozpatrzenia uwagi: Działanie ochronne polegające na koszeniu, zaplanowane w pierwotnym zarządzeniu, odnosiło się do trzech wydzieleń leśnych 270a, 271a,d (wg nowego PUL: 468a, 469a, d). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych, wizja wskazanych wydzieleń wykazała, iż znajdują się tam zbiorowiska z trzęślicą modrą, z domieszką situ skupionego i situ rozpięzchłego, z licznym śmiłkiem darniowym oraz wkraczającym trzcinnikiem piaskowym, przy jednoczesnym braku innych gatunków typowych dla siedliska 6410. Natomiast weryfikacja LP wykazała w części wydzieleń 270a oraz 271a obecność siedliska 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) (nie będący przedmiotem ochrony w obszarze), natomiast w wydzieleniu 271d – siedlisko 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*).

Mając na uwadze powyższe wykreślono działanie polegające na koszeniu płatów siedliska 6410 (brak siedliska w wydzieleniach wskazanych w pierwotnym zarządzeniu), przy czym działania ochrony czynnej zostaną określone po uzupełnieniu stanu wiedzy, ze wskazaniem obszaru wdrażania i podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań. Wydzielenie 271d dodano do obszaru wdrażania działań zaplanowanych dla siedliska 7140. Z kolei w zał. 3 zmiany zarządzenia zagrożenia dla siedliska 6410: A03.03 Zaniechanie/brak koszenia; K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja); K04.01 – Konkurencja; I02 – Problematyczne gatunki rodzime, przeniesiono do grupy zagrożeń istniejących do grupy zagrożeń potencjalnych. W działaniach istniejących dla siedliska 6410 wprowadzono zagrożenie U Nieznane zagrożenie lub nacisk oraz w kolumnie Opis zagrożenia: *Zagrożenia mogą zostać ujawnione po wykonaniu szczegółowej inwentaryzacji siedliska w obszarze.*

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia, znak:, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mirosławiec, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło pism zawierających uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów:

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 i 1960) z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr z dnia